

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

**ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.**

**Přírodní rezervace
Dívčí kámen**

ke dni 13.12.2024

1. Název zvláště chráněného území:

- Dívčí kámen

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

- přírodní rezervace

3. Předmět ochrany a jeho popis:

Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

a) kaňonovité údolí řeky Vltavy a Křemžského potoka se skalami, skalní jehlou, sutěmi, kamennými moři

b) ekosystémy suťových lesů, bučin, dubohabřin, borů, skal a drolin

Popis předmětů ochrany:

a) ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
Suťové lesy (L4)	41	Smíšené přirozené lesy se zastoupením jedle, buku, javoru mléče, j. klenu, jilmu drsného, lípy srdčité i l. velkolisté na silně svažitéch a skalnatých a suťových lokalitách. V bylinném patře se uplatňují např. pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), ptačinec velkokvětý (<i>Stellaria holostea</i>), netýkavka nedůtklivá (<i>Impatiens noli-tangere</i>), plicník tmavý (<i>Pulmonaria obscura</i>), jaterník podléška (<i>Hepatica nobilis</i>), významný je výskyt alpského prvku šalvěje lepkavé (<i>Salvia glutinosa</i>). V mírnějších sklonech plynule přechází v kyselé bučiny nebo fragmenty květnatých bučin či jedlin.
Acidofilní bučiny (L5.4)	16	Smíšené přirozené lesy se zastoupením buku, jedle, smrku a příměsí dubů, borovice, lip a břízy. Bylinné patro je tvořené oligo- až mezotrofními druhy jako jsou: metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>), bika hajní (<i>Luzula luzuloides</i>), vřes obecný (<i>Calluna vulgaris</i>), brusnice borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>), třtina rákosovitá (<i>Calamagrostis arundinacea</i>), jestřábník zední (<i>Hieracium murorum</i>), pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>), kapard samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>), starček vejčitý (<i>Senecio ovatus</i>), netýkavka nedůtklivá (<i>Impatiens noli-tangere</i>). Jedná se o nevyhraněné porosty na přechodu mezi kyselými a květnatými bučinami případně jedlinami.
Boreokontinentální bory (L8.1B)	4	Na území PR se vyskytuje několik typů borů ze svazu <i>Dicrano-Pinion sylvestris</i> . Nejčastější jsou druhově velmi chudé bory (<i>Vaccinio myrtilli-Pinetum sylvestris</i>), s velmi nízkou pokryvností bylinného patra, dále reliktní bory s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>) a tařící skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>) (<i>Hieracio pallidi-Pinetum sylvestris</i>) a bory na stinných stranách skal s keříčky borůvky (<i>Vaccinium myrtillus</i>), brusinky (<i>Vaccinium vitis-idaea</i>) a vřesu (<i>Calluna vulgaris</i>) zařaditelné do asociace <i>Vaccinio myrtilli-Pinetum sylvestris</i> . Stromové patro je ve všech případech tvořeno zakrslými jedinci borovice, dubů a břízy bělokoré.

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
Hercynské dubohabřiny (L3.1)	3	Ekosystém, jehož existence je zde podmíněna historickým hospodařením člověka. Vyskytuje se zejména na jižních svazích Hradního vrchu a vzácně i v severní části PR. Stromové patro je pestré a tvořené dominantními lípami a duby, bylinné je květnaté a druhově bohaté, vyskytuje se zde kopytník evropský (<i>Asarum europaeum</i>), jaterník podléška (<i>Hepatica nobilis</i>), zvonek broskvolistý (<i>Campanula persicifolia</i>), z. kopřivovitý (<i>C. trachelium</i>), řeřišnice nedůtklivá (<i>Cardamine Impatiens</i>), svízel vonný (<i>Galium sylvaticum</i>), hrachor jarní (<i>Lathyrus vernus</i>), černýš hajní (<i>Melampyrum nemorosum</i>), violka chlumní (<i>Viola collina</i>) atd.
Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin (S1.2)	4	Pionýrské společenstvo hrající klíčovou roli v primární sukcesi na zastíněných skalách. Typická je dominance petrofyty osladiče obecného (<i>Polypodium vulgare</i>). Osidluje skály, skalní výchozy i horní hrany a stěny jednotlivých balvanů.
Skalní vegetace s kostřavou sivou (T3.1)	<1	Vegetace vyvinutá na (polo-)osluněných skalách a jejich stěnách. Zde je charakteristická chudým druhovým složením s výskytem převažující kostřavy sivé (<i>Festuca pallens</i>) a tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>).

b) útvary neživé přírody

útvary	geologická charakteristika	popis útvaru
Skalní jehla nad soutokem Křemžského potoka a Vltavy a další skalní útvary	Příkrá rulová skalní stěna s horninovým podkladem jsou ortoruly, na Z straně na ně navazuje granulitový masiv Blanského lesa.	Mohutná skalní jehla nad soutokem řeky Vltavy a Křemžského potoka. Vysoká je asi 56 m, orientovaná ve směru jv.–sz. Velmi příkré až kolmé stěny mají severovýchodní a jihozápadní orientaci. Velmi strmé klesání je i na užším (15–20 m širokém) jv. konci, druhá sz. strana téměř plynule přechází do okolního a poměrně plochého terénu horní hrany kaňonu.
Sutě	Skalní rozpady a sutě jsou tvořené slídnatým rekrytalizovaným granulitem	V území je několik spíše maloplošných rozpadových sutí v návaznosti na skalní útvary. Jednotlivé plochy se liší mírou zástinu a zazeměnosti.
Kamenná moře	Kamenná moře jsou tvořena slídnatým rekrytalizovaným granulitem	V PR jsou vytvořeny dvě výrazné plochy s kamenným mořem o ploše cca 0,25 ha a 0,1 ha. Kamenná moře jsou tvořena balvany o průměrné velikosti cca 0,5 m. Z větší části jsou plně osluněné, jen okraje a zazemněné části jsou kryté stromovitou vegetací

4. Cíle ochrany

Lesy s přirozenou druhovou skladbou a prostorovou strukturou, ponechané samovolnému vývoji. Zachování přírodního charakteru skalních útvarů a na nich vyvinutých společenstev. Zachování pestrých společenstev v prostoru zříceniny hradu a jižních výslunných svahů. Zajištění dlouhodobé existence populací vzácných a ohrožených druhů rostlin, živočichů a hub.

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních rezervací jsou stanoveny v § 34 zákona č. 114/1992 Sb.

6. Návrh bližších ochranných podmínek:

Jen se souhlasem orgánu ochrany přírody lze na území PR:

- a) zasahovat do zříceniny hradu Dívčí kámen, provádět stavební či udržovací práce a jiné zásahy v areálu zříceniny hradu Dívčí kámen a v jeho bezprostředním okolí;
- b) zřizovat skládky jakýchkoli materiálů vyjma krátkodobého skladování dřevní hmoty v rámci lesního hospodaření;
- c) povolovat a provádět zásahy, které by mohly způsobit změny vodního režimu nebo znečištění vod;
- d) vysazovat nebo vysévat rostliny a nebo vypouštět živočichy, souhlas se nevyžaduje pro vysazování nebo výsev stanovištně původních dřevin při obnově lesa,
- e) zřizovat nová příkrmovací zařízení nebo slaniska a přikrmovat nebo vnadit zvěř mimo příkrmovací zařízení;
- f) jezdit na kole mimo povolené a vyznačené cyklistické trasy (cyklostezky) nebo na koni mimo povolené a vyznačené hipostezky.

7. Vymezení ochranného pásma

Ochranné pásmo se nevyhlašuje, k zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy bude v souladu s § 37 odst. (1) sloužit ochranné pásmo ze zákona, tzn. ochranným pásmem bude pás 50 m od hranice přírodní rezervace.

8. Územně správní zařazení území:

8.1 Zvláště chráněné území

Kraj:	Jihočeský
Okres:	Český Krumlov
Obec s rozšířenou působností:	Český Krumlov
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Český Krumlov
Obce:	Křemže
Katastrální území:	Křemže

8.2 Ochranné pásmo

Kraj:	Jihočeský
Okres:	Český Krumlov
Obec s rozšířenou působností:	Český Krumlov
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Český Krumlov
Obce:	Křemže, Holubov
Katastrální území:	Křemže, Třisov

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem zvláště chráněného území:

- viz příloha č. 3

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území:

Plocha PR: 23,8182 ha*

Plocha OP PR: 21,0609 ha*

* výměra byla zjištěna pomocí programu ArcMap, přesná hodnota bude vypočítána na základě geodetického zaměření hranic PR provedeného v úsecích, kde hranice dělí parcely

11. Odůvodnění návrhu:

Historie ochrany území:

Část území je chráněna již od r. 1952, a to jižní část PR se zříceninou hradu Dívčí kámen, se skalní jehlou a menší částí lesních porostů navazujícího kaňonu Vltavy. Chráněné území bylo zřízeno výnosem MŠVU č. 35933/52 z 11. 7. 1952 a jeho kategorie byla upravena výnosem MK ČSR č.14200/88 z 29. 11. 1988. Vyhláškou MŽP č. 395/1992 Sb. bylo převedeno do kategorie PR.

Území je součástí Evropsky významné lokality Blanský les (CZ 0314124), jehož vybrané předměty ochrany se v přírodní rezervaci vyskytují (suťové lesy, acidofilní bučiny, hercynské dubohabřiny, štěrbínová vegetace silikátových skal a drovin, skalní vegetace s košťavou sivou, je zde pravděpodobný výskyt rysa ostrovida).

Území je v překryvu s I. zónou CHKO Blanský les (Vyhláška č. 173/2022 Sb., o vymezení zón ochrany přírody chráněné krajinné oblasti Blanský les, vydaná v souvislosti s Nařízením vlády č. 172/2022 Sb. o chráněné krajinné oblasti Blanský les).

Hlavní důvody zpracování návrhu na nové vyhlášení PR:

Území Uhlířské stráně, ze severu navazující na původní PR, je přírodovědně mimořádně cenné. Hodnotné partie reliktních borů na exponovaných stanovištích se skalními útvary, suťové lesy a acidofilní bučiny s vysokým zastoupením jedle bělokoré, chráněné v dosud vyhlášeném území, plynule pokračují dále po proudu řeky Vltavy v celém území, známém jako Uhlířská stráň. Ve svazích kaňonu se příznivě zmlazuje jedle bělokorá, rostoucí zde v dnes již neobvykle vysokém zastoupení. V území je zastoupen pouze malý podíl silněji přeměněných porostů, většina porostů má přírodě blízký charakter, který se nadále prohlubuje snižujícím se zastoupením smrku, který postupně nahrazují dřeviny přirozené druhové skladby.

Na vzniklých světlinách, místy až holých plochách, se postupně uplatňuje jejich přirozené zmlazení, prakticky všude je již alespoň částečně zmlazení v nějakém rozsahu přítomno. I v případě pomístně pomalejšího postupu obnovy zde není důvodná obava, že by bez úmyslných zásahů došlo k narušení ochranné funkce lesa, spíše může být základem vyšší věkové diferenciaci lesa. I s ohledem na ochranný charakter lesa, se zásadně omezenými možnostmi hospodaření z důvodu silné dopravní nepřístupnosti, se nabízí další prohloubení jeho přírodě blízkého charakteru a umožnění působení samovolného vývoje v tomto mimořádně přírodovědně cenném území.

Důvodem k novému vyhlášení PR je rovněž nutná úprava parcelního vymezení – odstranění rozporů v parcelním vymezení stávajícího území ve vyhlášce a aktuálním stavem v katastru nemovitostí.

K názvu zvláště chráněného území:

Název Dívčí kámen jednoznačně odkazuje na dosavadní zažitý název území, odvozený od zříceniny stejnojmenného hradu, který se zde nachází, a název zůstane zachován, přestože se jedná o území širší.

Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Při novém vyhlášení nedojde ke změně kategorie zvláště chráněného území. Kategorie přírodní rezervace pro dané území nejlépe odpovídá vymezení jednotlivých kategorií zákonem.

K předmětům ochrany:

Předměty ochrany jsou vymezeny tak, aby obsáhly hodnoty živé i neživé přírody území navržené PR v celém jejich rozsahu a ochránily přírodě blízké lesní porosty na svazích a skalních výchozech, objekty neživé přírody, včetně zvláště chráněných druhů, které jsou na tyto biotopy vázány. Některé předměty ochrany jsou shodné s předměty ochrany EVL Blanský les (bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*, bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*, dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum*, lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklicích, chasmoφυtická vegetace silikátových skalnatých svahů, panonské skalní trávníky *Stipo-Festucetalia pallentis*).

K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou vymezeny tak, aby předměty ochrany byly zachovány v příznivém stavu a dále zlepšovány. U lesních ekosystémů směřují k přírodě blízkému lesu a následně k samovolnému vývoji.

K návrhu bližších ochranných podmínek:

ad a) - zasahovat do zříceniny hradu Dívčí kámen, provádět stavební či udržovací práce a jiné zásahy v areálu zříceniny hradu Dívčí kámen a v jeho bezprostředním okolí

Jakékoliv změny staveb s sebou nesou riziko poškození předmětů ochrany a jejich složek – zvláště chráněných druhů nebo druhů uvedených v červených seznamech, které se vyskytují jak v prostorách zříceniny hradu, tak v navazujícím okolí. Ve většině případů se jedná o nevelké populace, zejména v případě mechorostů a lišejníků. Nelze vyloučit, že stavební úpravy způsobí změnu odtokových poměrů dešťových vod, změnu světelných či vlhkostních poměrů, a na ně navázané změny mikroklimatu lokality. V případě rozsáhlejších rekonstrukcí nelze vyloučit úplné zničení biotopu či mikropopulace druhů. To se týká i úprav zříceniny hradu Dívčí kámen ve vztahu k její rekonstrukci a stabilizaci. Případné práce je nutné realizovat s ohledem na výskyt cenných druhů, tzn. jejich realizace je podmíněna souhlasem orgánu ochrany přírody.

ad b) - zřizovat skládky jakýchkoli materiálů vyjma krátkodobého skladování dřevní hmoty v rámci lesního hospodaření

Založení skládky materiálu může mít fatální vliv na zde přítomné vzácné a ohrožené biotopy a na populace zde rostoucích druhů rostlin a žijících živočichů. Před zřízením takové plochy je proto nutné posouzení možných dopadů v konkrétní lokalitě.

ad c) - povolovat a provádět zásahy, které by mohly způsobit změny vodního režimu nebo znečištění vod

Změna vodního režimu má přímý vliv na ekosystémy a veškeré navázané složky flóry i fauny.

ad e) - vysazovat nebo vysévat rostliny a nebo vypouštět živočichy, souhlas se nevyžaduje pro vysazování nebo výsev stanovištně původních dřevin při obnově lesa

Záměrné rozšiřování stanovištně či geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů – vnikání nepůvodních druhů může destruovat fytoocenózy potřebné k udržení odpovídajícího prostředí chráněných druhů a přinést jim nevhodnou konkurenci, případně predaci.

ad f) - zřizovat nová příkrmovací zařízení nebo slániska a příkrmovat nebo vnařit zvěř mimo příkrmovací zařízení

Příkrmování zvěře způsobuje zvýšenou koncentraci zvěře v místě, s následnými škodami na lesních porostech, především na zmlazení a výsadbách dřevin. To má zásadní negativní vliv na druhové složení a dynamiku lesních porostů. Vedle toho je příkrmování zvěře zdrojem zvýšeného vnosu živin na lokality.

ad g) jezdit na kole mimo povolené a vyznačené cyklistické trasy (cyklostezky) nebo na koni mimo povolené a vyznačené hipostezky

Pohyb jezdců volně po svazích v přírodní rezervaci může mít za následek zvýšenou erozi a rušení fauny, především hnízdění ptáků.

K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice PR je vedena přednostně tam, kde je to možné, po hranicích pozemkových parcel – především v oblasti Dívčího kamene a východní hranice podél řeky. V oblasti horní hrany kaňonu se jedná o velmi rozsáhlou lesní parcelu, která do PR spadá pouze zčásti. Zde byly v maximální míře respektovány hranice jednotek prostorového rozdělení lesa dle platného LHP pro LHC Český Krumlov, a hranice PR vedou po hranicích dílců a I. zóny CHKO. V JZ části PR u Křemežského potoka byla hranice vedena napříč pozemkovou parcelou č. 1936/1 v k. ú. Křemže. Východní část této parcely je tvořena skálou, jasně příslušející k příkrému skalnatému svahu, tvořícímu bázi skalní jehly. Naproti tomu západní část parcely tvoří jakousi ostruhu, poměrně daleko vybíhající do prostoru stávající paseky na úpatí sousedního svahu. Z těchto důvodů se jeví jako účelné parcelu rozdělit na dvě části, z nichž jedna do přírodní rezervace funkčně zapadá, a druhá nikoliv.

K vymezení ochranného pásma:

Specifické ochranné pásmo se nevyhlašuje. Jako ochranné pásmo bylo k zajištění ochrany před vnějšími vlivy vyhodnoceno jako dostatečné a optimální OP ze zákona, je jím tedy pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Zpracovali:

- Jan Indra
 - Petr Lepší
 - Radek Janák
- za AOPK ČR, Správu CHKO Blanský les

V Českém Krumlově dne 13.12.2024

Za zpracovatele:
RNDr. Jan Flašar

Rozdělovník:

Dotčené obce, kraje a orgány státní správy:

1. Jihočeský kraj, U Zimního stadionu 1952/2, 370 21 České Budějovice
2. Městys Křemže, Náměstí 35, 382 03 Křemže (rovněž jako vlastník pozemku)
3. Obec Holubov, Holubov 242, 382 03
4. Městský úřad Č. Krumlov, Kaplická 439, 381 01 Český Krumlov (odbor památkové péče, odbor ŽP a zemědělství)
5. Národní památkový ústav, územní památková správa v Českých Budějovicích, n. Přemysla Otakara II. 34, 370 21 České Budějovice

Vlastníci a nájemci pozemků dotčených navrženou PR:

Právnícké osoby

6. Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové (LZ Boubín, Zámecká alej 254/35, Vimperk II, 385 01)
7. Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 3178/8, Smíchov, 15000 Praha 5
8. DÍVČÍ KÁMEN s.r.o., Náměstí 35, 382 03 Křemže (ID DS qnppzhq)
9. E Trade s.r.o., Krnín 1, 38232 Chlumec
10. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 242/1, České Budějovice 6, 37001 České Budějovice

Fyzické osoby

11. Honetschläger Milan, č. p. 233, 38203 Holubov
12. SJM Krbec Ivo MUDr. a Krbcová Marie, Na Skalce 416, Horní Brána, 38101 Český Krumlov
13. Stibral Martin, Mánesova 1092/42, Vinohrady, 12000 Praha 2
14. Bazika Ivan, Španielova 1255/65, Řepy, 16300 Praha 6

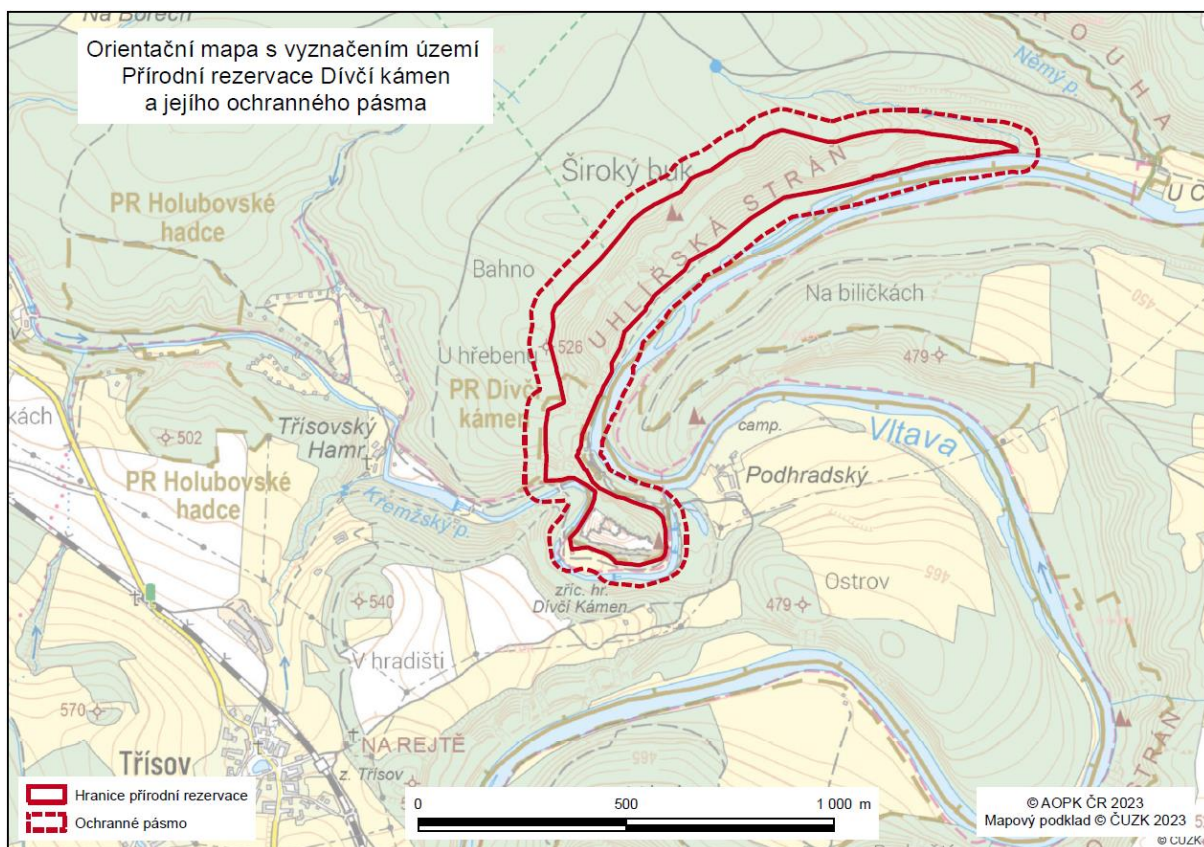
Na vědomí:

15. AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
16. Lesy České republiky, s. p., LZ Boubín, Zámecká alej 254/35, Vimperk II, 385 01

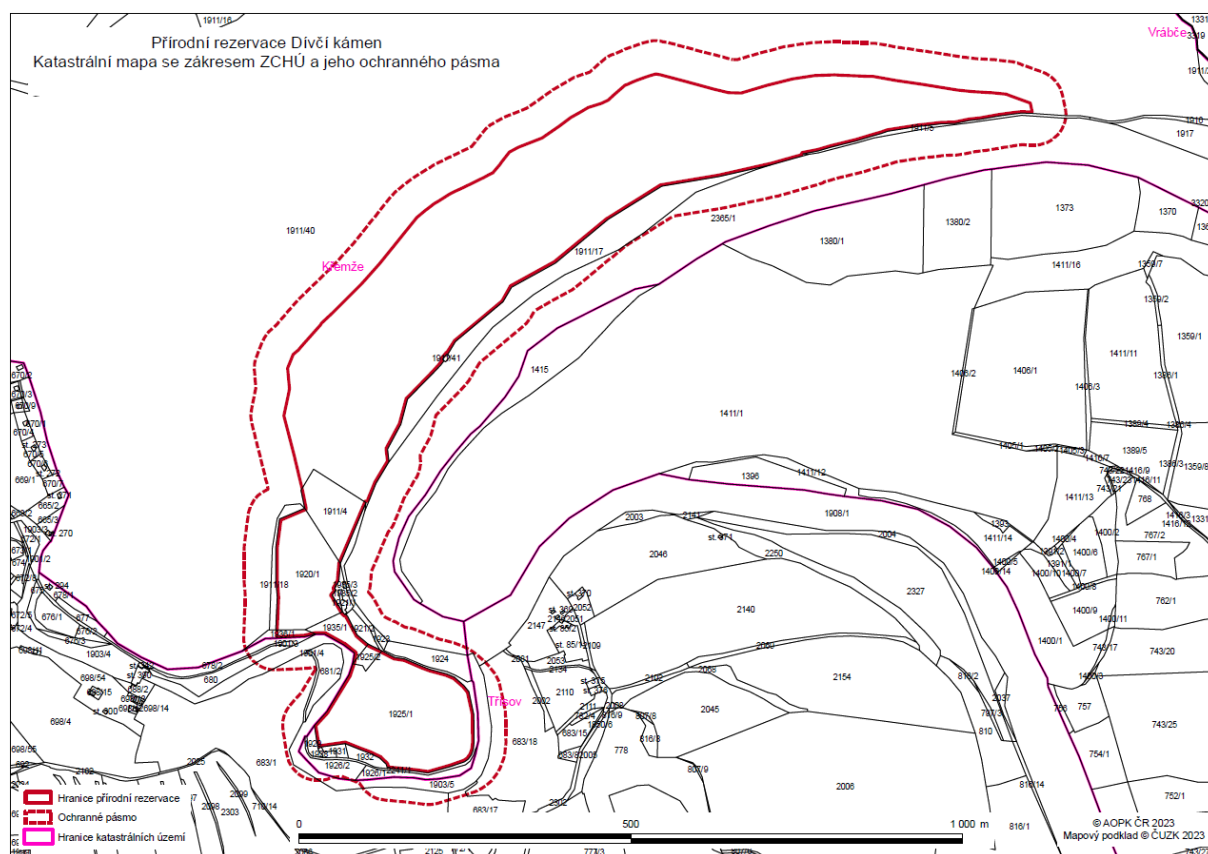
Přílohy:

1. Orientační mapa PR Dívčí kámen
2. Katastrální mapa se zákresem PR Dívčí kámen a jejího ochranného pásma
3. Informace o parcelách

Příloha č. 1 – orientační mapa PR Dívčí kámen

Příloha č. 2 – katastrální vymezení hranice PR Dívčí kámen

Příloha č. 3 - Informace o parcelách:

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 675768 Křemže

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
1925/1		ostatní plocha	kulturní a osvětová plocha	30434	30434
1925/2		ostatní plocha	neplodná půda	798	798
1935/1		ostatní plocha	neplodná půda	2566	2566
1936/1		lesní pozemek		948	608
1920/1		lesní pozemek		14018	14018
1911/4		lesní pozemek		7109	7109
1911/40		lesní pozemek		3028469	182644
Celkem					238177

* Výměra byla získána výpočtem v programu ArcMap

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Katastrální území: 675768 Křemže

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)
1911/17		lesní pozemek		19112
1911/18		lesní pozemek		1600
1911/40		lesní pozemek		3028469
1911/41		lesní pozemek		65
1911/5		ostatní plocha	ostatní komunikace	1622
1921/1		zastavěná plocha a nádvoří	zbořeniště	224
1921/2		zastavěná plocha a nádvoří		1012
1923		ostatní plocha	neplodná půda	304
1924		ostatní plocha	neplodná půda	3459
1926/1		lesní pozemek		1966
1926/2		ostatní plocha	jiná plocha	2128
1928		zastavěná plocha a nádvoří		249
1929		ostatní plocha	neplodná půda	589
1931		ostatní plocha	neplodná půda	481
1932		ostatní plocha	neplodná půda	977
1935/2		ostatní plocha	manipulační plocha	652
1935/3		zastavěná plocha a nádvoří		42
1936/1		lesní pozemek		948
2241/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	3528
2365/1		vodní plocha		127547

Katastrální území: 641529 Třísov

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)
1901/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	1581
1901/4		ostatní plocha	ostatní komunikace	420
1903/5		vodní plocha	koryto vodního toku přirozené nebo upravené	15872
1908/1		vodní plocha	koryto vodního toku přirozené nebo upravené	316879
678/2		ostatní plocha	neplodná půda	2775
680		ostatní plocha	neplodná půda	3085
681/2		ostatní plocha	neplodná půda	2879
683/1		lesní pozemek		55077
683/17		lesní pozemek		4570
683/18		lesní pozemek		21780